

Sirkulære eksempler på sjømat- produksjon

Scandic Flesland 6. februar 2024

Per Gunnar Hettervik, Det kongelige selskap for Norges Vel

Asbjørn Stavland, Samskaperen

Et samfunnsoppdrag
tilpasset dagens
store utfordringer

BÆREKRAFTIGE MATSYSTEMER

Norges Vel jobber i hele verdikjeden for mat.

Vi driver frem nye næringer og verdikjeder, etablerer nettverk og klynger, og bidrar til å utvikle prosjekter, satsinger og gründerskap.

NORGESVEL

Rett i kverna?

Når fisk fôres med fisk

Oppdrettsfisk fôres med villfisk Omtrent en femtedel av verdens fangst av villfisk brukes i dag til fiskemel og -olje. Norge er verdens fjerde største produsent av fiskefôr og importerer store mengder fiskemel fra Vest-Afrika. Fôret som benyttes til oppdrettslaks, består av rundt 25 prosent fiskemel og -olje fra villfisk. Foto: GETTY IMAGES/STOCKPHOTO

Når fisk fôres med fisk.

Fiskeoppdrett er ifølge FN en av verdens raskest voksende næringsmiddelindustrier og nødvendig for å kunne brødføre verdens befolkning i fremtiden. Men verdens fattigste risikerer å sulte hvis de rike landene i økende grad skal spise oppdrettet laks og ørret fôret opp på fisk som i stedet kunne vært spist av mennesker, lyder kritikken.

Liker 23 Del Tweet Epost

LOUISE VOLLER, Danwatch.dk

Fra utgave: 5 / mai 2020

Fisk spiser også fisk. Vi bør spise mer fisk. I Norge er helsedirektoratets generelle anbefaling å spise 300–450 gram ren fisk i uken, og at «minst 200 gram bør være fet fisk som laks, ørret, makrell eller sild.»

Men verdens ville fiskebestander har det ikke bra, og FNs organisasjon for ernæring og landbruk (FAO) advarer om overfiske. Samtidig har markedet for oppdrett av spesielt laks og ørret eksplodert de siste årene. Norge er verdens største produsent av oppdrettslaks, og landet leverer hvert år over 1 million tonn laks til verdensmarkedet. Til sammenligning produserte dansk fiskeoppdrett ifølge Danmarks Statistikk i 2017 knapt 48 000 tonn fisk og skaldyr.

Les også

Nordsjøen kan bli Europas nye økonomiske kraftsentrum

Matberging

Spise mer næringsrik og fullverdig mat fra havet fremfor å bruke mat til først å gå gjennom magen til husdyr eller fisk?

Slow Food® Bergen

**Matfestivalen 2022,
2023, Terra Madre i
Torino og Ulvik
Pir på portugisisk
vis**

NORGESVEL

Avskjær og slo er et høyverdig produkt

Fór

Gjødsel

Helsekost

Medisin

Sauser (Umami)

Forstudie

20 Dybdeintervjuer

Datainnsamling (FoU artikler, andre artikler)

Avdekket flaskehals

Målgrupper - fra fisker til butikk, forskning

Nye forretningsmodeller (innovasjon)

Nye smaker og metoder (styrke forbruket)

Veien videre: Anbefaling og forslag til videre satsing

Paradoks:

«I 2021 BLE CA. 70 % AV FISKEN
SENDT UT FOR BEARBEIDING.
FROSSEN FISK KOMMER TILBAKE TIL DET
NORSKE MARKEDET
ALLE FISKEBÅTER FÅR OGSÅ SUBSIDIERT
DIESEL AVGIFT»

Spørsmål: Hvordan er det i dag? Følger staten sin egen strategi for å bidra til omstilling til en sirkulær økonomi med sin politikk?

FUNN OG FLASKEHALSER

- Utfordringer med logistikk og tilgang på fersk fisk (grossist, butikker)
- Ny frys- og tineteknologi gjør det mulig med mer «refresh» (grossist, forskere)
- Fangstredskaper påvirker kvalitet og klimautslepp (grossist, forskere)
- Småskala fiskere har store utfordringer med å komme inn i fisket (fisker, fiskemottak)
- Lange distanser med båt til fiskemottak (fisker)
- Det trengs gode insentiv ordninger for avskjær/avfall (fisker, grossist, restaurant)
- Sortering og differensiering av kvaliteter gir prisutslag (fisk og avfall/avskjær)
- Kvalitet framfor kvantitet (grossist)
- Manglende kunnskap om fisk (grossist), fiskemottak, m. fl)

NORGES
VEL

DET
KONGELIGE
SELSKAP

ANNO 1809

ANBEFALINGER

Prosjekter:

1. Redesign av forretningsmodeller i eksisterende bedrifter
2. Design og utvikling av nye forretningsmodeller med gründere som vil etablere innovative sirkulære virksomheter
3. Flere målretta prosjekter med opplæring, kunnskap og inspirasjon
4. Incentiv ordninger som fremmer sirkulære prinsipper/økonomi
5. Støtte etablering av satellitt mottak i samarbeid med eksisterende fiskemottak
6. Flere rekrutteringskvoter til unge voksne basert på bærekraftig fiske
7. Ilandføring og styrking av kystfisket og videreforedling i Norge

FORRETNINGSMODELLER

Def.

En forretningsmodell beskriver hvordan en bedrift skaper, leverer og kaprer verdi.
Alexander Osterwalder

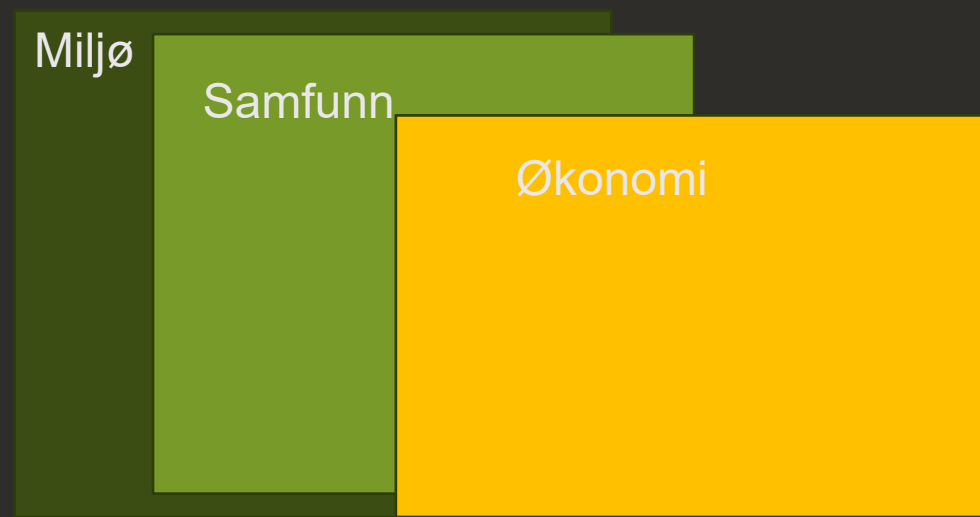
Vi vil presentere våre forretningsmodellene i Flourishing Business Canvas. I våre eks. skal vi få fram en bærekraftig/sirkulær forretningsmodell , og til det bruker vi 3 lag med totalt 16 bokser.

Det 1. laget er økonomi med oransje farge, og er det som skjer på det bedriftsøkonomiske nivået (9 bokser)

Det 2. laget er samfunn som har lysegrønn farge

Det 3. laget er miljø og har en grønn farge

I tillegg ser vi på EUs taksonomi for å øke bærekraftige aktiviteter for miljø og samfunn (jf. Trippel bunnlinje)

Per Gunnar Hettervik, Norges Vel
per.gunnar.hettervik@norgesvel.no

Asbjørn Stavland, Samskaperen
samskaperen@gmail.com